

D E P L A T E v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

Tekst overname toegelaten na accord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

JAARGANG 22
Nr 12
MAAND december 1993

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
A. VAN ISEGHEM
IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

SECRETARIS
J.B. DREESEN
Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER
J.P. FALISE
H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

REKENING
750-9109554-54
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

blz. 299 : F. GEVAERT : Zeewezensprokkels - 3.

blz. 303 : J. VERHAEGHE : Een andere kijk op William Hesketh.

blz. 306 : N. HOSTYN : De kunstenaars in Oostende (4).

blz. 310 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.

blz. 314 : J.B. DREESEN : Zeespiegelrijzing, transgressiefazen en stormvloeden in maritiem Vlaanderen tot het einde van de XVde eeuw (boekbespreking).

blz. 318 : Schenkingen 1992 : 5e deel.

DECEMBER III - ACTIVITEIT. Avondvoordracht

De Oostende Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere sympathisanten uit te nodigen tot een avondvoordracht die door gaat op

donderdag 16 december 1993 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F., Oostende, Dr. Colensstraat 6.

Het onderwerp : OOSTENDE IN DE PROTESTANTSE PERIODE 1530-1604

De spreker : de heer Dirk LAUREYS, licentiaat in de Geschiedenis

De vroegste hervormde aanwezigheid te Oostende dateerde rond 1543 toen de Dortrechtse wederdoper Adriaen ADRIEAENSZ er wegens ketterij gegeseld en voor eeuwig uit Vlaanderen verbannen werd.

In de jaren 1550-60 noteerde men een toenemend aantal protestanten die omwille van de repressie naar veiliger oorden uitweken. Tijdens het wonderjaar 1566 is er sprake van "dyveersche secretarissen die hier binnen der steele latiteerden end begonnen hadden heurlieder residentie te nemen". Inderdaad de plaatselijke Reformatorische kerk vormde één van de belangrijkste van het Brugse Vrije. Tussen 1543 en 1576 (Gentse Pacificatie) had de overheid zo'n 90-tal nieuwgezinden veroordeeld. We spreken dan nog niet over de "lichtere" gevallen die er zonder bestraffing vanaf kwamen en daarom nergens in de archieven vermeld staan.

Na de Calvinistische machtovername in Gent (1578) nam het aantal hervormden, ook in de kuststreek toe, tot de helft van de bevolking. Dit noopte de twee nieuwgezinde burgemeesters ertoe de protestantse kerk als enige officiële te herkennen binnen de stadsmuren. Toen de Spaanse troepen, in de loop van de jaren 80 de ene Zuidnederlandse stad na de andere innamen en zodoende het Calvinistisch Oostende bedreigd werd besloten velen, voornamelijk deze uit de betere klasse, de benen te nemen. Juist door de oorlogsomstandigheden ontpopte Oostende zich tot een voornaam bolwerk van de Geuzen. De Hollanders, bijgestaan door de Engelsen maakten van de stad een geduchte vesting tegen de Spaanse belegeraars. Uiteindelijk mondde de toestand uit in het gekende beleg van Oostende (1601-1604) waarbij de stad met de grond werd gelijk gemaakt.

De heer Dirk LAUREYS, een kind uit de streek hij is namelijk van Oudenburg, doorliep het Ahteneum te Oostende en promoveerde in 1992 aan de RUG met de scriptie "De Reformatie in het Brugse Vrije (1566-1576).

Hij publiceert regelmatig in diverse Westvlaamse heemkundige tijdschriften en heeft over het onderwerp aardig wat in zijn mars.

Dit wordt eens te meer een interessante avond voor de Oostendse geschiedenis want over dit onderwerp werd in het verleden weinig gepubliceerd. Houd deze datum dan ook vrij. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort. En wij verwachten U stellig op deze laatste activiteit van 1993.

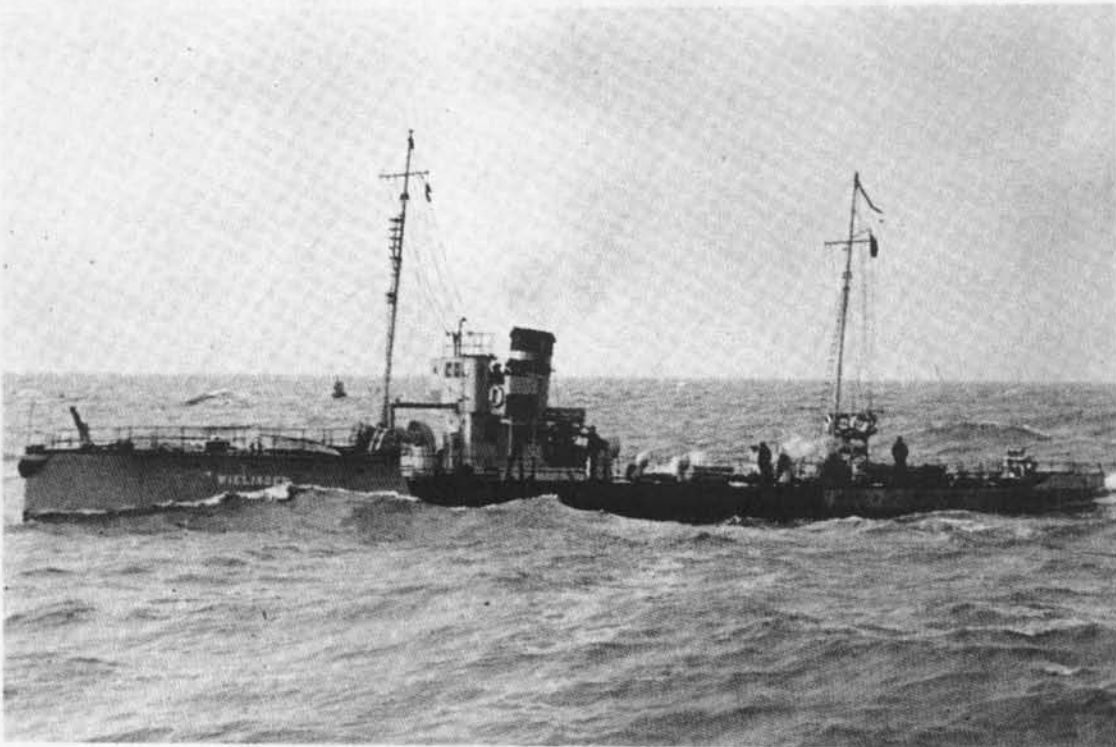
J.B. DREESEN

door Ferdinand GEVAERT

In 1927 werd het Korps van Torpedisten en Zeelieden (oorspronkelijk genoemd "Detachement van Torpedisten en Zeelieden" en ook "Compagnie Torpedisten van de Genie") ontbonden. Het Zeewezen kreeg twee torpedoboten "cadeau" afkomstig van het Detachement. Deze twee boten hadden deel uitgemaakt van de "prijsvloot" die aan België werd overgemaakt als oorlogsbuit na de oorlog 1914-18. Met deze prijsvloot werd het Korps gevormd, bestaande uit o.m. 14 torpedoboten (1) een groter aantal snelboten en andere kleine vaartuigen (2).

Na de ontbinding van het Korps werden al deze vaartuigen verkocht of verschroot met uitzondering van twee torpedoboten, genoemd "Wielingen" en "Westdiep", die aan het Zeewezen werden overgemaakt (3).

De Duitse oorlogsvloot, Kriegsmarine, had tijdens de oorlog specifieke torpedoboten ontworpen en laten bouwen voor de oorlogsvoering in ondiepe wateren, zoals de Vlaamse banken. Er waren twee klassen, één met een tonnemaat van 227 ton (230/250 t) en een tweede klasse met een tonnemaat van 137 ton (109 t). Bij de Kriegsmarine hadden de torpedoboten geen eigenaam doch een nummer voorafgegaan door het voorzetsel "A". Bij het ontruimen van de Vlaamse havens door de Duitsers in 1918 werden een aantal van deze torpedoboten achtergelaten.

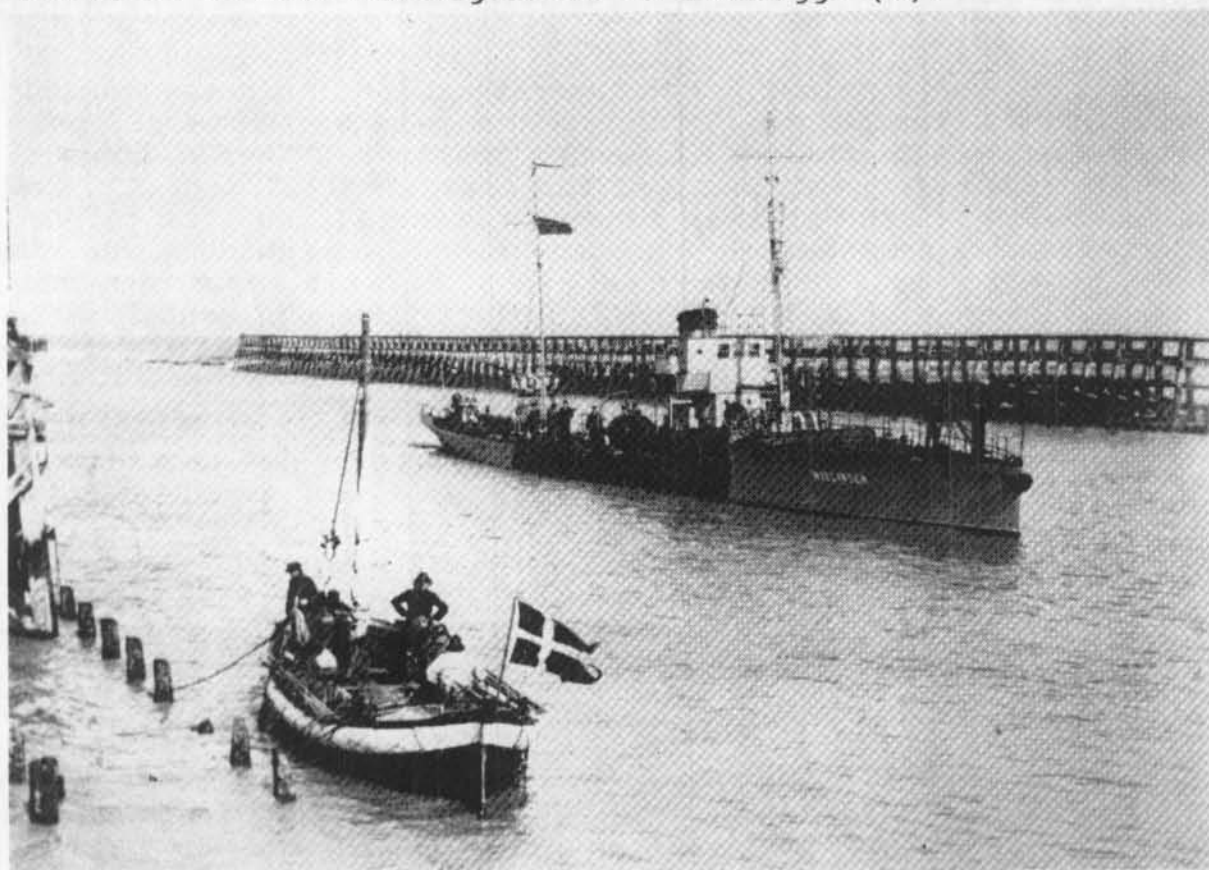
De "Wielingen"

In Belgische dienst (bij het Korps) droegen de schepen een nummer, zoals bij de Duitsers voorafgegaan door een "A". Vijf van de torpedoboten kregen echter een naam, "Prince Leopold", "Prince Charles", "Princesse Marie-José", "Wielingen" en "Westdiep". Deze

twee laatste werden overgemaakt aan het Zeewezen door Landsverdediging.

De "Wielingen" en "Westdiep" werden, ontdaan van alle bewapening, vanaf 1930 ingezet door het Zeewezen als opleidingsvaartuig voor de zeevaartschool te Oostende (Staatsmarineschool - Staatszeevaartschool - Rijkszeevaartschool) en voor de visserijwacht in de kustwateren (4).

De "Wielingen" werd gebouwd voor de Kriegsmarine op de werven van Schichau te Elbing (5) en te watergelaten op 25 december 1916. Het mat 227 t, was 54 meter lang en 5,4 m breed. De diepgang bedroeg 2 meter. Het schip was bewapend met twee kanonnen van 88 mm (één op het voordek, de andere op het achterschip), een machinegeweer en een torpedolanceerbuis van 450 mm. Uitgerust met twee oliegestookte stoomketels werd het enkel schroef aangedreven door een stoomturbine van 3.500 pk. De snelheid bedroeg 25,75 knopen. "Bij de Kriegsmarine droeg het schip het ummer "A.43" en werd door de Duitsers in 1918 achtergelaten te Zeebrugge (6).

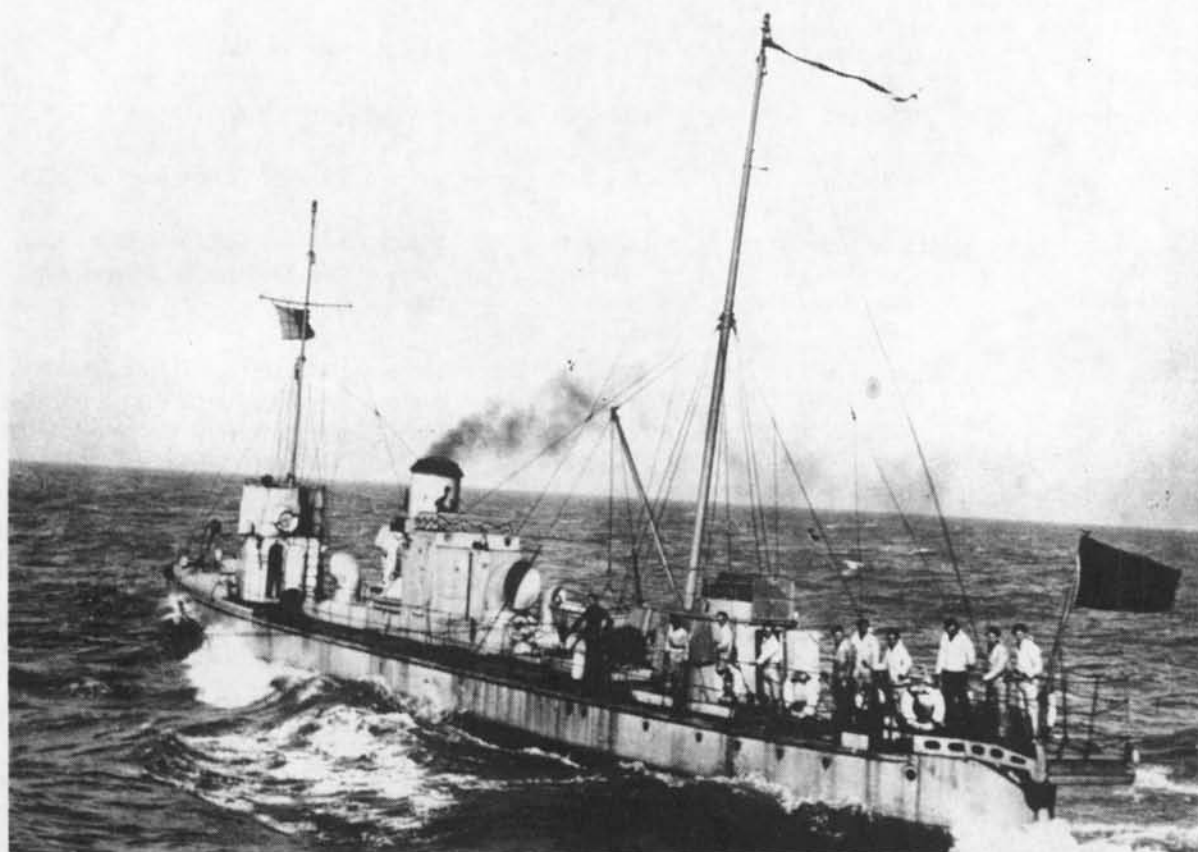
De "Wielingen" in de havengeul te Nieuwpoort

De "Westdiep" werd gebouwd op de Vulcan werf te Hamburg (5) en op 27 augustus 1915 te watergelaten. Het kreeg het nummer "A.20". De afmetingen van het schip waren : lengte 44 m, breedte 5 m met een diepgang van 1,83 m. De tonnemaat bedroeg 137 ton.

De bewapening bestond uit een 4-ponds kanon op het achterdek, een machinegeweer en twee torpedolanceerbuisen van 450 mm (6).

Het schip was uitgerust met twee kolengestookte stoomketels, een verticale triple expantie stoommachine dreef een enkel schroef aan, waarbij een snelheid van 19 knopen kon bereikt worden.

In mei 1940 waren beide schepen gemeerd aan de kaai te Oostende in de omgeving van de zeevaartschool. Bij het ontruimen van Oostende door het Belgisch leger werden ze door genietroepen tot zinken gebracht. Bij het bezetten van de stad en haven werden de vaartuigen in beslag genomen door de Duitsers en terug opgevlot. Na noodherstellingen werden ze door de Kriegsmarine naar andere oorden overgebracht. De gegevens naar waar ontbreken.

De "Westdiep" in dienst bij het Zeewezen

Volgens LENTON in "German Surface Vessels 2" (zie verwijzing 5 in november nummer) werd de "Wielingen" door de Kriegsmarine omgebouwd tot patrouillevaartuig, zonder vermelding van bewapening. Het schip kreeg de naam "Warendorp" en zou in 1943 gesloopt zijn. Volgens CONWAY (zie verwijzing 5 in november nummer) werd het schip niet in dienst genomen door de Kriegsmarine en gesloopt in 1943.

De "Westdiep" zou volgens LENTON omgevormd zijn door de Kriegsmarine tot opleidingsschip met een bewapening van twee 3,5 duimse kanonnen. Het kreeg de naam "Reiher". CONWAY vertelt ons dat het schip door de Kriegsmarine opgebouwd werd tot "auxiliary training vessel" (hulp opleidingsvaartuig) en dienst deed eerst onder de naam "Reiher" om later omgedoopt te worden in "Warendorp". Volgens beide bronnen zou het schip in 1945 terug overgemaakt zijn aan België en in 1948 gesloopt.

Het moet voorlopig bij deze twee uiteenlopende varianten blijven tot we over verdere gegevens beschikken.

Bij het oprichten van de Zeemacht in 1946 werd de visserijwachtverplichting overgedragen aan deze nieuwe dienst en werd het Zeewezen hiervan ontslagen. Dit betekende echter niet het einde voor het Zeewezen van de betrokkenheid met de zeevisserij, zoals we verder zullen zien.

OVERZICHT VAN DE VISSERIJWACHTSCHEPEN VAN HET ZEEWEZEN

Naam	Aard	In dienst ZW	
Mathilde	zeilschip	18(67)-1880	gehuurd door het ZW
Ville d'Ostende	zeilschip	1881-1914	gebouwd door het ZW, verdwenen 1914-18
Ville d'Anvers	stoomschip	1886-1921	gebouwd door het ZW, gesloopt in 1925
Zinnia ("Barbara", "Breydel")	stoomschip	1920-1946	gekocht door het ZW bij de Royal Navy, overgedragen 1946 aan de ZM, gesloopt 1951
Wielingen ("A.43", "Warendorp" ?)	stoomschip	1930-1940	oorlogsbuit 1918 (van Kriegsmarine), overgedragen door Korps van Torpedisten aan ZW, gesloopt in 1943
Westdiep ("A.24", "Reiher")	stoomschip	1930-1940	oorlogsbuit 1918 (van Kriegsmarine), overgedragen door Korps van Torpedisten aan ZW, gesloopt in 1948
Artevelde ("K.4", "Lorelei")	stoomschip	1940-1946	afgewerkt door Duitse Kriegsmarine 1943, overgedragen aan ZM in 1946, gesloopt 1954

-
- (1) De A, A.5, A.8, A.9, A.12, A.14, A.16 en A.20 van het 137 t type en A.30, A.40, A.42, A.43 en A.47 van het 227 t type.
Bron : Conway's All the World's Fighting Ships 1922-1946.
- (2) Volgens L. Leconte in "De voorouders van onze Zeemacht", uitgegeven in 1948 door het Ministerie van Landsverdediging, Dienst voor opvoeding bij het Leger, werden er 11 torpedoboten, 26 mijnenvegers, 20 aken en lichters, 4 sleepboten, een stoomjacht en een "pont" behorende aan de Kriegsmarine in 1918 door het Belgisch Leger in beslag genomen te Antwerpen. Hij vermeldt ook dat na de oprichting van het Korps van Torpedisten en Zeelieden in 1919 de vloot bestond uit o.m. 9 kleine torpedoboten (zoals de "Westdiep") en 5 grote torpedoboten (zoals de "Wielingen"), 3 sleepboten, 2 riviersnelboten, een mijnenveger, een dienstvaartuig en een aantal snelboten.
- (3) Het boek "De Zeemacht" vermeldt dat alle torpedoboten verschroot werden na de ontbinding van het Korps. Dit is duidelijk niet juist daar er twee torpedoboten overgemaakt werden aan het Zeewezen, de "Wielingen" en de "Westdiep". Deze fout wordt ook gemaakt door L. Leconte in zijn boek "De voorouders van onze Zeemacht".
- (4) Bron : Officiële lijst der Belgische zeeschepen, met hunne seinletters, Ministerie van Verkeerswezen, Bestuur van het Zeewezen, januari 1931.

(5) Volgens de Officiële lijst der Belgische zeeschepen werden de "Wielingen" en "Westdiep" gebouwd te Stettin, Duitsland.

(6) Bron : Jane's Fighting Ships World War I.

Nota : Waar de Zinnia uitgerust was met een radioinstallatie was dergelijke uitrusting niet ingebouwd aan boord van de "Wielingen" en de "Westdiep".

EEN ANDERE KIJK OP WILLIAM HESKETH

door Julien VERHAEGHE

In de "Plate" van april 1986 vertelt D. FARASYN over het ontstaan van het badkartoerisme in onze stad, en geeft hij inlichtingen over de eerste uitbater William HESKETH.

Zo schrijft hij dat onze Engelsman eind 1783 zijn herberg "de Gouden Appel" in de Sint-Sebastiaanstraat verliet om naar "de Corvette" langs de Visserskaai te verhuizen, en dat hem in 1784 werd toegestaan badkarren en een drankgelegenheid uit te baten op het klein strand.

De laatste vermelding van William HESKETH te Oostende is van eind december 1785, en D. FARASYN veronderstelt dat hij begin 1786 onze stad verlaten heeft, wellicht wegens de verslechtering van de economische toestand.

Ook in andere publicaties duikt William HESKETH op als een degelijk middenstander, oud-zeekapitein, die zich gevestigd had in het Oostends herbergierswereldje. Nazicht van de registers van de kriminele processen voor de Oostendse Schepenbank geeft een heel ander beeld van de grondlegger van ons toerisme (zie Julien Verhaeghe "Sentenzen Crimineel....", deel IV, uitgave V.V.F.).

William HESKETH moet reeds in zijn laatste maanden als herbergier in "de Gouden Appel" krap bij kas gezeten hebben, want hij had in augustus 1783 twaalf vaten "porther" en enkele meubels uit Londen laten overkomen, en had de vrachtprijs van 79 gulden 4 stuivers niet betaald aan scheepskapitein Niclas GODDIN. Deze laatste stelt op 20 september notaris Frans DE BAL aan om deze som te innen.

Toen Jacobus VAN DIJCKE, meester-kleermaker en eigenaar van de herberg "de Gouden Appel", deze in juli 1783 verhuurde aan Sr Joannes BAUCH, pacht te beginnen op 1 november 1783 na het vertrek van William HESKETH, zal hij wel geen vermoeden gehad hebben van de miserie die hem te wachten stond. Op 6 november 1783 diende hij klacht in bij de schepenbank van Oostende tegen zijn vroegere huurder; de behandeling van de zaak begon op 27 maart 1784.

Eerst werden als getuige opgeroepen Pieter WEIJSENS, deken van de huistimmerlieden, Jan DOSSAER, deken van het metselaarsambacht, en Pieter VANDE EECKHOUTE, meester-kleermaker en winkelier.

De eerste twee verklaren vastgesteld te hebben dat in "de Gouden Appel" schade werd aangebracht ten belope van 115 gulden en 4

stuivers. De derde getuige doet een gedetailleerde opgave van wat William HESKETH allemaal uitgespookt heeft voor zijn vertrek, namelijk de schouw van de voorkamer uitgebroken en het haardijzer weggenomen, een houten bank uit de muur getrokken, de glazen deurtjes van een muurkast afgedaan en de kast vernield. In de kamer boven de kelder de haard uitgebroken en het haardijzer meegenomen. In de keuken het fornuis uitgebroken, de banken uit de muur getrokken, en de ketel en staander meegenomen.

Op de eerste verdieping waren de schouwen uitgebroken, de haardijzers verdwenen en de beddekoetsen uitgebroken.

Op de tweede verdieping waren de scheidingsmuren tussen de kamers afgebroken, enkele gebinten uitgezaagd en het behang, zo van lijnwaad of van papier, stukgesneden met een mes of stukgescheurd.

In de achterkamer beneden was het behang gescheurd en in stukken gesneden; in de kelder waren de wijnbakken vernield, en de steenput door het insmijten van vuil bedorven zodat deze stonk "als een privaet". Bovendien waren in het ganse huis alle vloeren bedekt met gebroken stenen en mortel.

Op 29 maart werden nog getuigen gehoord die de schade bevestigden. Tevens verklaarde Pascal DENIS, stadsbode, dat hij op 17 september in "de Gouden Appel" was geweest en dat toen beneden alles nog in orde was, maar dat hij door William HESKETH op een brutale manier belet werd om naar boven te gaan. Toen hij op 1 november terugkwam heeft hij als eerste de beschadiging vastgesteld. Op 15 april werd Jacobus DEN TANDT, metselaarsknecht, ondervraagd; deze verklaarde dat hij enkele dagen voor Allerheiligen 1783 van William HESKETH opdracht kreeg om in "de Gouden Appel" schouwen, haardijzers en het fornuis uit te breken en daarna in "de Corvette" weer in te metselen.

Eveneens op 15 april getuigde Balthasar VAN LEUVEN, voerman, dat hij kort voor Allerheiligen 1783 door William HESKETH werd gevraagd om met paard en wagen naar "de Gouden Appel" te komen. Hij zag in de gang van het dit huis een grote hoop uitgebroken stenen liggen, alsmede schorren, tegels, planken en stukken van schouwen. Als werd door de knechten van HESKETH op zijn wagen gesmeten, en dezelfde knechten bevestigden hem dat zij bezig waren met alles uit te breken, en dat HESKETH binnen toezicht hield. Het opgeladen materiaal heeft hij dan naar "de Corvette" gevoerd, en daar samen met zijn knecht Pieter DE GRIJSE gelost. Hij werd aldaar door HESKETH betaald voor drie gedane reizen, en kreeg na iedere reis van de echtgenote HESKETH, of van een van zijn dienstboden, een druppel jenever.

Op 7 juni 1784 werd de zaak overgemaakt aan de Raad van Vlaanderen, en toen was Adriaan LAUWERIJNS, brouwer, borg voor Jacobus VAN DIJCKE.

Toen Cornelius HUILMAND, eigenaar van "de Corvette" in juni 1783 zijn herberg verhuurde aan William HESKETH, en daarbij bedong dat deze een deel ervan zelf moest inrichten, zal hij wel niet bedoeld hebben dat dit op zo'n manier moest gebeuren.

Alhoewel William HESKETH op 21 juni 1784 toelating bekomen had om zijn drankgelegheid op het klein strand uit te baten, was hij nog niet gestart op 10 juli, want op die dag verklaarde hij aan

het Magistraat dat hij "van resolutie was te doen opslaen eene spetie van tente met een seker vertreck om sijne drancken te stellen".

HESKETH was toen inderdaad weer betrokken bij een dubieus zaakje.

Op 10 juli, rond 5 uur 's namiddags, kwam de knecht "stabelaar" John LAMBERT met een stootkar waarop 3 vaten drank, een met jenever, een met brandewijn en een met rum, om langs de Westpoort de stad te verlaten. Tegengehouden door de stadscommisen kon hij de vereiste attesten dat de accijnzen betaald waren niet voorleggen. Hij verklaarde echter dat zijn baas, John LAMBERT, achterkwam met de vereiste attesten, te meer dat deze hem buiten de stad moest tonen waar de vaatjes moesten geleverd worden. Toen bleek dat een van de door John LAMBERT voorgelegde attesten niet in orde waren, werden de drie vaatjes prompt aangeslagen.

En voor wie waren ze bestemd ? Jawel, voor onze William HESKETH.

Deze had ontdekt dat er een verschil bestond in de te betalen accijns binnen en buiten de jurisdictie van de stad, en ook tussen de stad en 't Vrije (nil novi sub sole - vgl. de recente EEG zwendels). Hij had zijn drank gekocht binnen Oostende, was van plan ze uit te voeren langs de Westpoort, rond de stad te laten rijden op de jurisdictie van 't Vrije, en ze te laten afzetten bij zijn op te richten tent aan het klein strand, weer binnen de jurisdictie van de stad.

Daarvoor op het matje geroepen was hij de onschuld zelve, en begon met staande te houden dat zijn tent buiten de jurisdictie van de stad gelegen was. Hij vond ook dat hij zelf schade had geleden omdat, om zijn tent te kunnen openen hij genoodzaakt was geweest om "eenighe bottels dranck uijt zijn huijs sin het Conings Comptoir te verclaeren ende te doen transportereren in sijne begoste keete buijten de stad", en hier versprak hij zich en lapte zichzelf erin "dogh binnen desselfs jurisdictie".

Uit de processtukken blijkt dat William HESKETH geboren was omstreeks 1745, zoon van William en van Elisabeth SOMMER. Jammer genoeg wordt de geboorteplaats niet vermeld. Het blijkt ook dat hij geen (of zeer weinig Vlaams) kende, want hij werd in alle stukken bijgestaan door een tolk.

DE KUNSTENAARS IN OOSTENDE (4)

door Norbert HOSTYN

34. Nicole CASTEELS

Kunstschilders; opleiding Regentes Platische Kunsten te Brugge; poëtische figuratieve voorstellingen voornamelijk vrouwefiguren, dieren...

Musea : M.S.K. Oostende

35. Luc CATTOOR

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de zevende biënnale voor Amateurschilders te Oostende, 1989 (Tevewest-Ebes) met : - Bloementuil
- Tuinboeket
- Veldboeket

Woonde in 1989 : Derbylaan, 7.

36. Raymond CHEVREUILLE

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de zevende biënnale voor Amateurschilders te Oostende, 1989 (Tevewest-Ebes) met = - Panier fleur,
- Bodega
- Egyptologie

Woonde in 1989 : E. Beernaertstaat, 58.

37. Brigitte CLAEYS

° Oostende, 1964.

Kunstschilderes; regentes platische kunsten; laureate Prov. Wedstrijd voor Schilderkunst van het Vermeulenfonds, 1990.

Non-figuratieve materie, olieverfschilderijen en monotypes, doorgaans in zwart-grijs-witte en aardkleurige tinten. Geselecteerd voor de "Tweejaarlijkse Provinciale Prijs voor Beeldende Kunst 1992 - niet-multipliceerbare kunstvormen".

Lit. : Oostendse kunstenaars nu (tentoonstellingscatalogus), Oostende-Maastricht, 1992

38. Jeannine CLAEYS

Kunstschilderes uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale voor Amateurschilders (Teveo) 1985 met - Twee poesjes
- Tania

39. Pierre CLAES

° Oostende, 1947.

Kunstschilder; opleiding publiciteit- en ornamentschilder bij Georges DEMEU aan het Sted. Technisch Instituut te Oostende; schilderijen met filosofische en esoterische onderwerpen.

40. Charles CLAUS

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale voor Amateurschilders (Teveo), 1985 met - Lilian Gish
- Slapende kluizenaar
- De laatste dag

Woonde 1985 : Tarwestraat 77.

41. Ina CLIFFORD

zie Irma DEKETELAERE

42. René COESSENS

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Verdere gegevens ontbreken.

43. Yves COGGE

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale voor Amateurschilders (Teveo), 1985 met - Puiyky
- Masker

Woonde 1985 : Epsomlaan 56.

44. Roger COMPERNOLLE

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 7e Biënnale voor Amateurschilders (Tevewest-Ebes), 1989 met:- Cimateirestoet
- Bleus
- In Keukenhof

Woonde in 1989 : Hulstlaan,4.

45. Marie-Louise COOLS

° Oostende, 1932.

Kunstschilderes-grafica; opleiding aan de Stedelijke Kunstacademie te Oostende; landschappen, figuren, symbolische en allegorische thema.

Musea : M.S.K. Oostende.

46. Roger COOLS

° Hamme, 1919.

Kunstschilder; leerling van de Kunstacademie te Hamme en van Achiel VAN SASSENBROUCK; verder aan het Hoger Sint-Lukasinstituut te Gent (Grote Prijs, 1944); 1941-49 leraar aan de Academie te Hamme; 1952-1957 leraar Academie Oostende.

Landschappen, marines, stadsgezichten.

Musea : M.S.K. Oostende

47. Roland CORDY

° Oostende, 1831.

Kunstschilder; voornamelijk haven en stadsgezichten in aquarel.

Deelname aan de 7e biënnale voor Amateurschilders te Oostende, 1989 (Teveest-Ebes) met - Roest

- Ijsschaatsen
- Zicht op Haute Bodeux

Woonde in 198 : Geraniumlaan, 29.

48. Irene CORNILLE

Kunstschilderes uit het amateurscircuit.

Deelname aan de 5e Biënnale voor Amateurschilders "Teveo", Oostende, 1985 met - Duinen

- Stilleven
- Sneeuwlandschap

Deelname aan de 7e Biënnale voor Amateurschilders te Oostende, 1989 (Teveest-Ebes) met : - Bloemen

- Stilleven
- Honden

Woonde in 1989 : Jozef II straat, 8.

49. Delphine CORTEBEECK

° Antwerpen, 1938.

Leerlinge Akademie Antwerpen en Akademie Oostende (sierkunsten o.l.v. R. SERVAIS). Schilderde personages (jongelingen, clowns, dompelaars), duinengezichten, havengezichten. Schilderde somber-monochroom met slechts enkele kleurtoetsen.

Werkzaam en woonachtig te Oostende, ca. 1960.

Lit. : O. VILAIN, Delphine Cortebecq, in : Ostend-Flash, 1960, 12, p. 60.

50. René COUCKE

° Oostende, 1938.

Kunstschilder-beeldhouwer : pseud. "Pablo".

De hieronder staande namen moeten ingepast worden in de voorgaande aflevering (Mei nr. van het tijdschrift)

51. Willy COUCKE

Kunstschilder uit het amateurscircuit.

Deelname aan de 5e Biënnale voor Amateurschilders "Teveo", 1985, met : - Garnaalkruier bij nacht

- Vlissegem in de Winter
- De koetsiers

De hieronderstaande namen moeten ingepast worden in het artikel verschenen in het meinummer 1993 (blz. 93-140, 93-141 en 93-142).

19 a. Myriam BOGAERT

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 7e Biënnale voor Amateurschilders (Tevewest-Ebes) 1989 met - Het schip der woestijn
- Indische prinses
- Zonsondergang op het meer

Woonde in 1989 : Muscarstraat, 26

19 b. Hilde BOLLAERT

° Borgerhout, 1932.

Grafica; opleiding aan de Stedelijke Kunstacademie te Oostende bij R. DEVOLDER (ca. 1980)

19 c. Katrien BONNEZ

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 7e Biënnale voor Amateurschilders (Tevewest-Ebes) 1989, met - Oud
- Totem
- Gevangen

Woonde in 1989 : Frère Orbanstraat, 19.

25 a. Armand BRICHOT

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 7e Biënnale voor Amateurschilders (Tevewest-Ebes) 1989, met - Hond en kat
- Zonder titel
- Zonder titel

Woonde in 1989 : Stefanieplein, 25.

31 a. Tania BULTEEL

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 7e Biënnale voor Amateurschilders (Tevewest-Ebes) 1989, met - Begijnhof te Brugge
- Zonsondergang
- 't Beekje

Woonde in 1989 : Plakkersstraat, 13.

door Edwin LIETARD

KONINKLIJKE POSTZEGELKRING 1922

In 1922 werd er te Oostende een filatelistische kring gesticht.

Deze verenging had tot doel alle filatelisten van Oostende, kust en omgeving te groeperen en hun de mogelijkheid te bieden kontakten op te nemen met andere verzamelaars.

In de loop van haar bestaan heeft deze kring een zeer grote bloei gekend.

In 1972 werd er feest gevierd ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan. Bij deze feestelijkheden was er een officiële ontvangst op het stadhuis en werd er door burgemeester J. PIERS hulde gebracht aan het bestuur.

Tevens werd er een tentoonstelling gehouden door verschillende leden en werden de verdienstelijke bestuursleden en andere leden gehuldigd.

Aan de verdienstelijke bestuursleden werd er een plakket geschonken met de afbeelding van een postzegel en met de vermelding van de naam van dit bestuurslid.

De hieronder afgebeelde en beschreven medaille is deze die werd geschonken aan alle leden van de postzegelkring.

MEDAILLE IN BRONS ϕ 50 mm

- R. Gezeten vrouw in vooraanzicht met in de linkerhand 2 lauwertakken en de rechter rustend op haar schoot.
- V. 2 lauwertakken in kransvorm met bovenaan een ster en in het midden een tekst verdeeld over 5 lijnen :
DE KONINKLIJKE/ POSTZEGELKRING/ VAN/ OOSTENDE/ UIT
ERKENTELIJKHEID

ARTISTES MUSICIENS 1925

In 1900 werd er door enkele beroepsmuzikanten van Oostende overgegaan tot het stichten van een vereniging ter vrijwaring van hun rechten.

Deze vereniging had tot voornaamste doel, de verdere uitbuiting tegen te werken en tevens een betere naleving van de kontrakten te bewerkstelligen.

In 1925 werd er met grote luister de 25ste verjaardag van dit organisme, inmiddels de Syndicale Kamer der Beroepsmuzikanten genoemd, gevierd en dit door de opvoering van diverse werken van eigentijdse componisten.

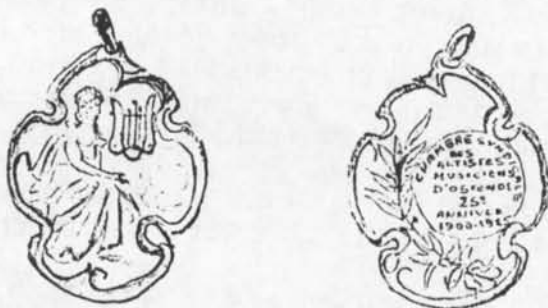
In 1950 werd het 50-jarig bestaan van deze muziekbond gevierd met verschillende opvoeringen in diverse feestzalen.

Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan werd er een medaille geslagen om dit gebeuren te herdenken.

De hieronder afgebeelde medaille werd aan alle uitvoerders en leden geschonken.

MEDAILLE IN VERGULD BRONS AFM: 27 : 34 mm MET RING

- R. Gezeten vrouw in vooraanzicht links in het veld met een harp in de linkerhand.
- V. Palmtak links in het veld met rechts een medaillon met een tekst verdeeld over 8 lijnen :
CHAMBRE SYNDICALE/ DES/ ARTISTES/ MUSICIENS/ D'OSTENDE/ 25e/
ANNIVER./ 1900 - 1925

OSTEND SWIMMING CLUB 1926

De Ostend Swimming Club werd te Oostende gesticht op 3 juni 1922.

Deze zwemvereniging was gelegen in het Maria-Hendrikapark in de onmiddellijke omgeving van het Koninginnehof.

In de loop van haar bestaan heeft deze vereniging verschillende nationale en internationale titels gewonnen en had in binnen- en buitenland een uitstekende reputatie.

Bij elke wedstrijd werden er medailles geschonken aan de atleten van de deelnemende clubs.

De heer ELLEBOUDT was voorzitter van 1932 tot eind 1958.

Later werd deze vereniging herdoopt in R.O.S.C. (Royal Ostend Swimming Club).

De hieronder afgebeelde medaille is deze die werd geslagen en geschonken ter gelegenheid van de wedstrijden georganiseerd op 22 augustus 1926.

MEDAILLE IN VERGULD BRONS AFM: 24/37 mm MET RING

- R. Zwemmer vanaf de rug gezien en in duikhouding en omring door water.
Rond deze medaille is er een reddingsboei.
- V. Bovenaan een medaillon met een tekst verdeeld over 3 lijnen :
O.S.C./ 22 - 8 - 26/ OSTENDE
Onderaan terug de reddingsboei

ROTARY INTERNATIONAL 1927

Deze welgekende vereniging die alle beroepen en verschillende bedrijven vertegenwoordigd, werd gesticht in 1905 in Chicago in de V.S.

In de eerste jaren van haar bestaan werden de jaarlijkse conventies uitsluitend te Chicago gehouden. Reeds vanaf 1912 zocht men een soort internationaal verband te leggen tussen de verschillende staten van Amerika. Zo werden de volgende conventies telkens gehouden in een verschillende staat.

Vanaf 1922 had de Rotary een wereldwijde expansie en zo kreeg ze haar tegenwoordige benaming "Rotary-International".

Vanaf dit ogenblik werden de jaarlijkse conventies in een ander ledenland gehouden. Zo kwam ook België aan de beurt. In 1927 werd de 18e Internationale Rotary Conventie gehouden te Oostende.

Ter gelegenheid van deze gebeurtenis kwamen er duizende Amerikaanse Rotaryleden met transatlantische schepen naar ons land. Deze oceaanstomers wierpen hun ankers uit voor Oostende en de passagiers werden met verschillende maalboten naar de haven van Oostende overgebracht.

Koning Albert I presideerde de opening van de feestelijkheden van deze 18e Internationale Conventie.

De massale overtocht van duizende Amerikanen kon gezocht worden in de achting van deze personen voor onze Koning. Nooit tevoren had Oostende zo'n grote toeloop gekend.

Ter gelegenheid van deze conventie werd er aan ieder aanwezig Rotary-lid een medaille geschonken om deze gebeurtenis te herdenken.

MEDAILLE IN BRONS Ø 28 MM MET VASTE RING

- R. Rotary embleem met de internationale legende erboven op
ROTARY INTERNATIONAL
- V. Lauwer- en eikentak in kransvorm met middenin een tekst
verdeeld over 5 lijnen :
XVIII/ CONVENTION/ ROTARIENNE/ 1927/ OSTENDE

Van deze medaille werden er verschillende duizende exemplaren
geslagen en zijn voor het grootse deel in handen van
buitenlanders.

LIDGELD 1994

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring De Plate is
voor 1994 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	400 Fr
Steunend lid :	500 Fr
Beschermend lid (vanaf)	1.000 Fr

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd
stortingsbulletin. Alleen diegenen die tot nu toe niet gestort
hebben (laatste storting door ons ontvangen op 25 november) vinden
hierbij een stortingsbulletin.

Ook dit jaar biedt het Grafisch Bedrijf LAMMAING ons gratis de
Platekalender aan. Deze wordt samengesteld door onze
ondervoorzitter de heer Omer VILAIN. Als thema werd "DE
VISSERSKAAI VROEGER" gekozen.

Het lidgeld werd dus ook dit jaar NIET verhoogd.

Maar een extra steuntje kunnen we wel gebruiken.

Daarom....

wordt steunend lid i.p.v. aangesloten lid, of wordt beschermend
lid i.p.v. steunend lid ! !

Jean Pierre Falise
Peningmeester

**ZEESPIEGELRIJZING, TRANSGRESSIEFAZEN EN STORMVLOEDEN IN MARITIEM
VLAANDEREN TOT HET EINDE VAN DE XVde EEUW**

door J.B. DREESEN

Decennia lang hebben wij bij de historische bespreking van onze kuststreek gegoocheld met een 1ste, 2de en 3de (A+B) Duinkerketransgressiefase.

Errare humanum est.

De term TRANSGRESSIE hadden we, altijd al, met een zeker wantrouwen bekeken. Het is namelijk een term uit de Geologie en in zijn mariene versie is de betekenis ervan : "een uitbreiding van de zee door stijging van de zeespiegel of daling van het land".

Het eerste gebruik van deze term gaat terug op een geografische studie, nl. "La Flandre" van BLANCHARD in 1908.

Hij legde de basis van de Duinkerke-transgressiefasentheorie door de kleiafdekking uit de post-Romeinse tijd - waarvan hij het algemeen karakter benadrukte - toe te schrijven aan een zeetransgressiefase waarbij geheel de Vlaamse kustvlakte in een wadengebied zou herschappen zijn. Aan hem dient dan ook de visie te worden toegeschreven in verband met de vroege afbraak van het Oude Duinenmassief en het geloof in een sterke zeespiegelrijzing in de historische tijden.

BLANCHARD gaf ook aan de toekomstige historische-geografen een zuiver fysich-geografisch verklaringsmodel voor de bedijkingsgeschiedenis waarbij de inpolderingsbeweging gekoppeld werd aan een nieuwe zeespiegelrijzingsfase die dijken noodzakelijk maakte, de zogenaamde Duinkerke-III-transgressie.

Leidzaam hadden wij de stormvloed van 1 februari 1953 ondergaan. We waren verbaasd over het geweld, de vernielingen en zijn invloed op het landschap. We realiseerden ons toen plots dat deze storm in feite was voorafgegaan door een storm op 1 maart 1949 die reeds een deel van de weg vrijmaakte voor zijn opvolger van 1 februari 1953.

Later nog, in 1962 en 1973, keken we weer verwonderd op naar de vernielingen van gelijkwaardige gebeurtenissen in het Hamburgse. Vijf jaar later, in 1978, was het de beurt aan de Engelse oostkust.

Ook de historici hadden dit opgemerkt. In 1958 kwamen ze een eerste maal bijeen om de Transgressiefazen-theorie op de korrel te nemen. Ze kwamen tot het besluit dat de geologen en bodemkundigen de evolutie van onze kuststreek te eenzijdig verkeerden hadden. Ze besloten die theorie te controleren op basis van de archeologische, historische-geografische en historisch-klimatologische gegevens en gingen onmiddellijk aan de slag.

Reeds in de loop van de zeventiger jaren publiceerde Prof. mevrouw M.K.E. GOTTSCHALCK haar bevindingen in een monumentaal werk

"Stormvloed en rivieroverstromingen in Nederland". Assen, deel I, 1971 de periode voor 1400; deel II, 1975, de periode 1400-1600; deel III, 1977; de periode 1600-1700.

In 1978 lag zij samen met prof. A. VERHULST aan de basis van een eerste interdisciplinair kongres aangaande deze thematiek dat doorging in de Rijksuniversiteit van Gent. De referaten en wetenschappelijke discussie die ze uitlokten werden gepubliceerd onder de titel "Transgressies en occupatiegeschiedenis in de kustgebieden van Nederland en België". Men was geleidelijk aan tot andere bevindingen gekomen. Men ging over de grenzen kijken naar wat men daar gevonden had en een nieuwe generatie historisch-geografen begon met grote ijver de archieven na te pluizen in verband met dit onderwerp.

Een onder hen, Dr. Beatrijs AUGUSTYN, heeft haar bevindingen in een doctoraatsthesis verwerkt die al even monumentaal is als het hiervoor aangehaalde, driedelig, werk van Dr. M.K.E. GOTTSCHALCK.

Op basis van een uitgebreid archiefonderzoek (haar "Bronnen en Bibliografie" is zo maar even een lijst van 56 bladzijden) gaat zij de transgressietheorie te lijf. Van zeespiegelrijzingen is er in de loop van de door haar behandelde periode weinig terug te vinden. Zij onderzocht hiervoor de dijkhoogtegevens in de Nederlanden vanaf de 13de eeuw.

De aanslag op de "Oude Duinen" werd niet als eerste door de zee gepleegd maar wel door de mens. Vanaf de 12de eeuw reeds werden deze duinen geroid, geschonden door urbanisatie en havenaanleg, wegeaanleg, inkultuurname als weideland, overbeweiding en overtreding van de duinenbeheersreglementering. De "Oude Duinen" gingen eerst op het einde van de 14de eeuw teloor. Het resultaat hiervan was de definitieve landopgave aan de Vlaamse kust en de Westerscheldemonding, door duinzandverstuiving, in de 14de en 15de eeuw.

Zij behandelt het verdwijnen van het, zogenoemde "duineneiland" Testrep en van het eiland Wulpen aan de Westerscheldemonding; de verzanding van het Zwin en het probleem van de Westerschelde. Het veen en de turfexploitatie in de kustnabije gebieden en de relatie met de bedijking van de aangrenzende schorrelanden worden door haar uitvoerig beschreven. Ook hier blijkt weer hoe door het ingrijpen van de mens, waterbouwkundige problemen ontstonden.

Kortom een studie die men moet gelezen hebben om een nieuw en beter inzicht te krijgen op de evolutie van onze kustnabije streken.

Toch nog even een waarschuwing : dit werk is een herziene versie van haar proefschrift (haar doctoraatsthesis) die zij op 7 februari 1991 aan de Rijksuniversiteit van Gent verdedigde. De aanhalingen uit Latijnse, oud Franse en oud Nederlandse archieven zijn niet vertaald en ze maakt gebruik van sommige woorden uit de wereld van de historici die bij de lektuur het gebruik van een woordenboek, af en toe, noodzakelijk maken. Laat U echter niet afschrikken, het resultaat is de moeite waard. Het is voor iedereen die interesse heeft in de geschiedenis van onze kuststreek een "must".

Even de technische gegevens van de uitgave.

"Zeespiegelrijzing, transgressiefasen en stormvloeden in maritiem Vlaanderen tot het einde van de XVIde eeuw".

Een landschappelijke, ecologische en klimatologische studie in historisch perspectief
(with an English summary)
in 2 banden (731 bladzijden)

door Beatrijs AUGUSTYN

Algemeen Rijksarchief Brussel
1992

INHOUDSTAFEL

- I. De betekenis van zeespiegelrijzingen, transgressiefasen en stormvloeden voor de geschiedenis van de kustgebieden in de Lage Landen.
 1. Zeespiegelrijzingsproblematiek in Nederland.
 2. De Belgische herkomst van de transgressiefasentheorie.
 3. Stormvloeden : de visies van Gottschalk en Lamb.
- II. "The Schelot Question" en de zgn. laatmiddeleeuwse transgressiefase.
 1. Dijkhoogtegegevens in de Westerschelderegio.
 2. Hydrografische wijzingen in de Scheldedelta.
- III. De verhouding tussen fysische en menselijke factoren bij het achteruitwijken van de Vlaamse kustlijn in de late Middeleeuwen.
 1. De opbouw en afbraak van zandkusten.
 2. De antropogene factoren van de duindestructie.
 3. Definitieve landopgave aan de Vlaamse kust.
 4. De verdwijning van het eiland Wulpen en de verzanding van het Zwin.
- IV. Het veen en de turfexploitatie in kustnabije gebieden.
 1. De Cope-theorie en de laatmiddeleeuwse transgressiefase.
 2. Test-case : de venen in het zuidelijke Westerscheldegebied.
 3. De relatie tussen veenexploitatie en bedijking.
- V. De problematiek van de veeninklinking : het voorbeeld van de Late Moere van Meetkerke bij Brugge.
- VI. Algemeen Besluit.
- VII. Bijlagen.
 1. Ongepubliceerd traktaat van Andries Vierling, a° 1575.
 2. Peilingsverslag van de Scheldedelta, a° 1549.
 3. Brieven over de uitvoer van turf uit Holland, a° 1555.
 4. Concept voor de droogmaking van de Lage Moere, a° 1502.

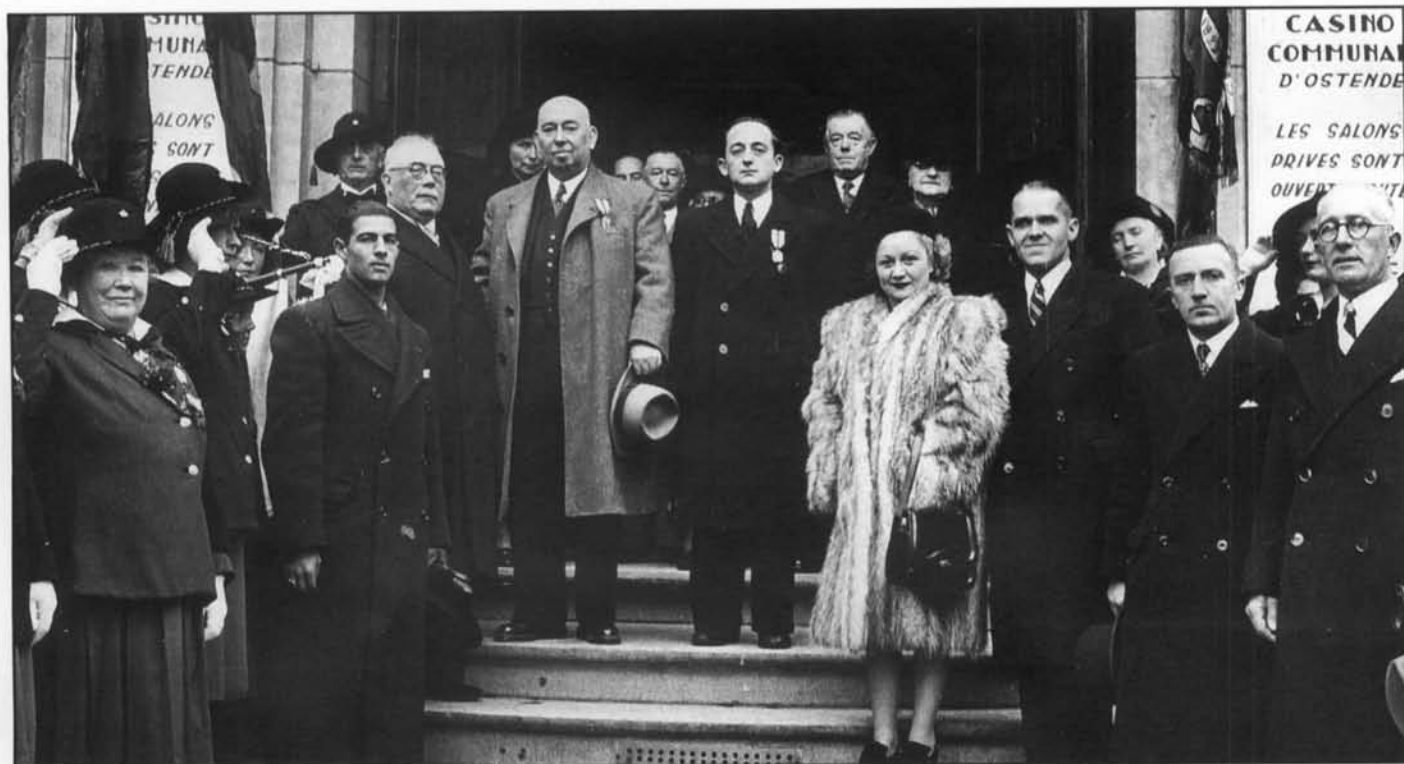
Bestelling door overschrijving van 750 Fr (+ 180 Fr portkosten) op postrekening nr 000-2007805-02

Algemeen Rijksarchief
Ruisbroekstraat 2-12
1000 Brussel

met vermelding : "publ. 1568-1569"

DE LUSTIGE ZIGOMARS. (Gesticht 23-11-1912).

Viering 35 jarig bestaan op 17-11-1946.

Plaats v.d. foto, schouwburg hoek "Chez Pan"

- 1. Mre Degryse
- 2. Mre Lamote
- 3. Mre A. Degryse
- 4. Mre A. Demoor

- 5. -
- 6. Mre G. Jacobsen
- 7. Mre R. Lingier
- 8. Mre Vanglabbeke

- 9. Mre Vanglabbeke
- 10. Mre A. Campe
- 11. Mre Jonqué

◀ Penning voorkant

▼ Penning achterkant

Offert par le Cercle
Philanthropique les Joyeux
Zigomars a son membre
fondateur M. Jean Jacobsen.
1912 - 23 novembre 1922.

Secretaris Jean Jacobsen met automatische dirigent.

20-jarige index

De cumulatieve index over de jaargangen 1971-1991 is verschenen.

Ze omvat 127 bladzijden en werd samengesteld door dhr. Norbert HOSTYN, stadsconservator en effectief lid van de kring.

Inhoud

- Voorwoord van de voorzitter
- Inhoudstafel van alle verschenen artikels gerangschikt volgens auteur.
- Overzichtslijst fotobladzijden en illustraties in de tekst.
- Overzichtslijst boekbesprekingen.
- Index op de persoonsnamen.
- Index op de trefwoorden.
- Index op de Oostendse maatschappijen.
- Index op de straatnamen.

Dit "monumentale" werk en onmisbaar instrument voor al wie regelmatig de Platetijdschriften consulteert is te verkrijgen aan de balie van ons museum aan de prijs van 250 Fr. of door storting van 330 Fr. (250 Fr. + 80 Fr. portkosten) op rekening

000-0788241-19
Heemkring De Plate
Oostende

met vermelding "cumulatieve index".

OPROEP

In september 1994 zal het 50 jaar geleden zijn dat Oostende werd bevrijd door de geallieerde troepen.

Om dit te herdenken plannen wij in het najaar 1994 een fototentoonstelling over Oostende gedurende de oorlog en bij de bevrijding.

Wij zijn ervan overtuigd dat vele leden nog nooit eerder getoonde of gepubliceerde foto's over deze periode thuis, ergens in een album of een schuif, hebben liggen.

Daarom doen wij een beroep op onze leden. Bezit U originele foto's over Oostende gedurende W.O. II, de bevrijding, kort na de bevrijding, neem dan contact op met één van onze bestuursleden. Wij garanderen dat de foto's na de tentoonstelling aan de eigenaars worden terug bezorgd. Geeft U liever Uw foto's niet uit handen, dan zijn wij bereid Uw foto's bij U thuis te komen fotograferen.

Het bestuur